

родство и служилъ е и подъ Али паша даже до гръцко въздвижение. Въ лѣто 1843-4 негова съпруга живѣеше въ Атина и незнаеше да говори гръцки, но само български и арнаутски. Гърци присвояватъ себе все що е славно на свѣта, погърчили сж и Марко Божарово име — *Μάρκος Μπότσαρης*“. Селимински, като споменава нѣкои българи, които сж се прославили въ гръцката революция, поставя на първо мѣсто между тѣхъ Марко Бочаръ, отъ с. Боча (Воденско). Генералъ Иванъ П. Липранди (1790—1880), единъ отъ най-добритѣ познавачи на балканскитѣ въпроси презъ първата половина на XIX вѣкъ, въ книгата си *Восточный вопросъ и Болгарія* отъ 1868 г. пише текстуално: „Въ 1821 г., когато възникна хетерията, многочислени отреди отъ български хайдути наводниха Македония и проникнаха въ Пелопонезъ, и последниятъ пристѣпъ на атинския Акрополъ бѣше увѣнчанъ отъ тѣзи български хайдути. Единъ отъ тѣхъ, Марко Бочаръ, родомъ отъ Воденъ, побѣгна при сулиотитѣ и стана знаменитъ въ цѣла Европа подъ името Марко Боцарисъ“. Но ако Липранди се позовава въ случая, може-би, на Раковски, много по-рано въ чешкото списание *Květy* отъ 1846 г. се даватъ нѣкои исторически вести за Марко Боцаръ, почерпани отъ хърватски извори, гдето се признава, че той билъ българинъ отъ Водница, роденъ въ 1790 г. Родътъ Боцаръ билъ се преселилъ въ Македония и Албания идейки отъ северна България, поради преследвания отъ страна на Пазвантоглу противъ възстаналитѣ българи. Тъкмо възъ основа на тия и други вести чешкиятъ романистъ Прокопъ Хохолоушекъ съставя разказа си отъ 1851 г. „Гибельта на Сули“, гдето въ центъра стои трагичната сждба на сулиотско-българското семейство Боцаръ.

Безъ да смѣтаме въпроса за потеклото на Марко Боцаръ за окончателно решенъ, и приемайки, че той се е подвизавалъ като гръцки патриотъ на чело на сулиотитѣ, къмъ които сж прибѣгвали и доста македонски българи, ние можемъ да кажемъ още това.

Времената сж били такива къмъ началото на XIX в., че българитѣ, които се пригрѣщали съ жаръ гръцкото просвѣтно и революционно дѣло, не сж имали всѣкога ни смѣлость ни нужда да изповѣдватъ своята скромна народностна принадлежность, доволни само, че могатъ подъ гръцката културна и религиозна егида да се борятъ противъ вѣковния врагъ.